

Uredništvo in uprava:
Gorica, Riva Piazzutta št. 18
Poštno ček. račun: št. 9-12410

KATOLIŠKI GLAS

Cena: Posamezna št. L 15
Naročnina: Mesečna L 65
Za inozemstvo: Mesečno L 100

Leto II. - Štev. 9

Gorica - 1. marca 1950 - Trst

Izhaja vsako sredo

PAPEŽEV DAN

12. marca obhajamo spomin kronanja papeža Pija XII. Toda papežev dan je več kot spomin, je praznik ideje, priznanje vesoljnosti, poklon Cerkev. Katolištvo je obsodba državne, narodne, ljudske cerkve.

Odkar je Gabrijel oznanil božje učlovečenje, odkar se je razlilo nad betlehemske planjave angelsko božično sporočilo, odkar je starček Simeon v razgovoru z Marijo imenoval njeno Dete luč, sveti ta luč od sionskih višin čez ves svet. Nele do Jerice, Kafarnauma in Jafe. Kristusova verska ustanova ima vesoljni značaj. S Kristusovo smrtjo je za vselej padel stari verski sistem, ki je slonel na narodu, plemenu in jeziku.

Tiara nam je simbol vesoljnosti, h kateri se prištevamo tudi mi. So stvari, ki so že po svojem bistvu nad državo, narodom in plemenom. Bog je nad vsemi narodi, nad vsako državo. Ni ruskega Boga, ne jugoslovanskega Kristusa, ne italijanske Madone. Enotnost je jedro in osrednja misel papeževnega dne.

Tiara s tremi vencji je izraz trojne oblasti: duhovniške, učeniške, kraljevske. Enotnost vodstva glede na vero, nazore in nraavnost. Misel, da si človek ne uira in ne markira lastne verske poti, sega vedno globlje v dušo. Tako zgodovina kakor tudi naš čas nas dovolj zgovorno učita, kam pade človek brez enotnega verskega vodstva: človek brez Petra, brez škofa, brez duhovnikov in katekizma. Pisci svetih knjig imajo prav, ko pravijo, da stoji na začetku človeške zgodovine, božje razodetje. Božje vodstvo nam sije torej že iz pradednine. Glas vesti ni prvi znanilec božjega bivanja. Že prej in od drugod lahko slišimo odmeve božjega reda. Človek brez enotnega svetovno-nazornega vodstva zaide v temo, pade v dvome. Dvom o bitnosti božjega reda in »potreba« zanikanja enotnega verskega vodstva razdira kulturo. Kultura potrebuje ramen, ki naj jo podpirajo in nosijo. Zato je enotno versko vodstvo tudi kulturna nujnost. Cerkev, ki objema ves svet, mora imeti glavo. Ta glava mora biti nezmotljiva. Tak je njen poklic. Njej je Kristus izročil vodila, merila in smernice. Ona jih mora hraniti, braniti in posredovati. Nezmotljivi papež je jedro tega poslanstva, te naloge. Nočemo slabe Cerkev, Cerkev, ki bi jo morali voditi sami, zaslepljeni od častihlepnosti, načeti od sovrašstva, brez potez očetovstva. Nočemo Cerkev na vajeti, na zavoro. Hočemo Cerkev na skali. Cerkev, ki raste čez ves svet in ki objema vse, ki so blage volje.

Papež je oče. Papež je središče katoliškega sveta. K njemu romajo narodi vseh celin. Njemu poročajo škofje. Iz Rima govori Cerkev vsem ljudem. Kajti Cerkev je poslanstvo in njeni valovi obkrožajo ves zemeljski krog. Rim pošilja misijonarje po vesoljnem svetu. Rim pošilja škofo vsem stolnicam. Rim je poslal sv. Viktorina v Ptuj, sv. Maksimilijana v Celje, sv. Cirila in Metoda na Moravsko. Rim je poslal svetega Modesta v Karantanijo, Barago na zapad, Knobleharja na jug. Rim je središče sveta in dogajanja. Sienkičevič je zapisal, da je Rim »domovina duša«. Človeštvo mora biti nekje doma. Tam, kjer je skupni oče. V Rimu!

Cerkev ni le nositeljica moči v mejah katoliškega sveta. Cerkev je več kot dekalog, več kot liturgija. Cerkev je zgodovinski činitelj, svetilnik znanosti, vrt umetnosti, bramba pravice. Bogata in lepa je njena podoba, njen organizem, njeno življenje. Sredi divje borbe znanosti, politike in duhov stoji kot skala. Sredi poglavarjev industrijskih trustov, ki se bore za pozemeljske koristi, sredi razprtosti, sredi zlorabe pravic, sredi sovjetizacije, ki kršči svoje otroke s krvjo, mora stati nekje na svetu svetilnik, ki s svojo lučjo ne zastruplja. Mora biti palača pravice, ki svoje pravičnosti ne postavlja na trg. Mora biti nepopustna trdnjava duha, neponarejen obraz duše.

Hočemo Cerkev brez kompromisov. Cerkev brez dvojne morale. Cerkev, ki ima in ki brani načela. Cerkev, ki ni prodana nobeni stranki. Cerkev, ki ne upogne kolena pred nobenim diktatorjem. Voltaire je hotel streti Cerkev in pokopati papeštvo. Naš čas je prepoln Voltairjev, ki pojo bilie Cerkev in pokopavajo papeštvo. Toda Cerkev raste, vpliv papeštva se razteza v vedno vidnejši obliki čez ves svet. Vse diplomacije sveta pazijo na vsako kretnjo vatikanskega državnega tajništva in vsi poslušajo, kaj govori Peter po ustih Pija XII. Papeštvo živi. Njegova moč raste. Papeštvo ne bo padlo. Hytti celo pravi, da doba papeštva sel pride. Kajti papeštvo nam bo prineslo tisti mir, ki ga svet danes tako težko pričakuje.

Papežev dan je treba praznovati kot simbol enotnosti, moči in varnosti. Naši očetje so papeštvo in papeža tako doživljali in tako ljubili. Tako ga še vedno oznanjajo zvonovi naših cerkva in stolnic. Tako ga je pajmoval Tomaž Hren, ki počiva v kamnitem grobu v Gornjem Gradu. Tako so ga v neizrekljivi zvestobi doživljali Slomšek, Baraga, Jeglič, Sedej... Slovenska domovina, včlenjena v vesoljno Cerkev s Petrom na čelu, to je bilo velikim Slovencem nekaj samo po sebi umljivega. Bodi še nam!

Razgled po svetu

VOLITVE NA ANGLEŠKEM

Porast konservativcev — Laburistična vlada v precepu — Popoln poraz komunistov

Angleške volitve so se vršile zadnji četrtak 23. februarja. Ko smo zadnjič o njih pisali, smo rekli, da je njihov izid po splošnem mnenju povsem neznan in da so vse napovedi samo ugibanja. Rezultati volitev so to mnenje v polni meri potrdili. Kdo naj bi bil tudi uganil, katera od obeh glavnih strank bo zmaga, ko v resnici ni zmaga nobena in sta obe dosegli tako ravnovesje, da trpi vsled tega država, ki je obsojena v začasni zastoj.

Konservativna stranka, ki je pri volitvah 1. 1945 kljub zmagi v svetovni vojni, doživela nepričakovan poraz, je po silnem zagonu svojega neugnanega voditelja Churchilla tako porasla, da je skoro dosegla svojo tekmovalno laburistično stranko. Ne bomo navajali podrobnih števil, ker jih čitatelji itak kar mimogrede pozabijo, temveč priobčimo raje zaokrožene številke, ki si jih lažje zapomnimo. Tedaj: laburisti so dobili nekaj nad 13 milijonov glasov, konservativci pa 12 milijonov in pol; prvi imajo nekaj nad tri sto poslancev, drugi pa 20 manj, okrog 290.

Vsled tako usodne razdelitve moči je po mnenju vseh političnih opazovalcev nemogoče, da bi laburistična stranka, ki je do sedaj državo vodila, ostala še naprej sama na vladi in nosila vso odgovornost za bodočnost Anglije in vsega angleškega imperija.

Volitve so se izvršile zelo mirno in ni prišlo do nikakih incidentov. Zaključna stopnja, — izid, jih je pa napravil za

Vladna izjava še vedno pred senatom

V senatu je še vedno v razpravi izjava nove De Gasperijeve vlade. Z gotovostjo se je računalo, da bo razprava zaključena že prejšnjo soboto. Ker so se pa prijavljali vedno novi govorniki, razprave ni bilo mogoče zaključiti. Sedaj upajo, da bo v sredo 1. t. m. slednjič debata le končana in bo prišel De Gasperi do zaključne besede.

V poslanski zbornici so bili na dnevnem redu neki manj pomembni zakonski načrti in predlogi.

Min. pred. De Gasperi je bil v ponedeljek 27. feb. v Caserti, kjer je pregledal novo četo okrog 500 mož, ki se je odpeljala v Somalijo. Min. predsednik je imel na vojake primeren nagovor, v katerem jih je opozoril na častno nalogo, ki jo morajo izvršiti pred vsem svetom.

Avstrijska mirovna pogodba

Vlada Združenih držav skupaj z britansko in francosko vlado se je prizadevala od leta 1946

zelo razburljive v angleški zgodovini. Od 1. 1852 ni bilo bolj tesnega volivnega izida kot to pot in nikdar ni sreča tako dramatično nihala med obema strankama ob štetju glasov. Končno so zmagali laburisti, vendar imajo malo vzroka za veselje, ker jim ta zmaga ni prinesla moralne moči, da bi lahko nadaljevali z izvajanjem svojega socialističnega programa in poddržavljanjem novih industrij.

Volitve so dokazale na najjasnejši način tudi to, da britanski volivci niso pripravljene trpeti totalitarne politike, pa naj se skriva pod kakršno koli krinko. V vsej Angliji, ki je vendar tako močno industrijska dežela, niso komunisti, ki so imeli okrog 100 kandidatov, našli niti 90 tisoč glasov. Zato niso dobili nobenega poslanca in je izpadel celo njihov stari voditelj, ki je že preko 15 let zastopal komunizem v angleški zbornici. Tudi vsi komunistični priskledniki in laburistični uporniki, med njimi znani Ziliacus, ki je bil svoječasno velik obdovatel Stalina pa je sedaj začel hvaliti Tita, so propadli.

Zadnjo soboto, 25. feb. je imela dosedanja laburistična vlada svoj prvi sestanek po volitvah. Po končani seji je min. predsednik Attlee izjavil, da bodo laburisti obdržali vodstvo državnih poslov še nadalje v svojih rokah, ker ima zbornica laburistično večino.

Ta večina pa znaša po zadnjih vesteh samo sedem glasov in je zato po splošnem mnenju Attleejeva vlada za daljšo dobo nemogoča. Kako se bodo dogodki razvili, se ne da točno reči, vendar brez novih volitev v doglednem času ne bo šlo.

dalje, da bi sklenili avstrijsko mirovno pogodbo in vzpostavili Avstrijo kot svobodno in neodvisno državo. Vse tozadevne napore je preprečevala sovjetska vlada.

V začetni fazi razgovorov v letih 1946-47 so odklanjali sovjetski zastopniki razgovore o vprašanju avstrijske pogodbe. V naslednji fazi v letih 1948-49 pa zahodne sile niso mogle pristati na pretirane sovjetske zahteve.

Najtežavnejša vprašanja mirovne pogodbe so že rešena. Tako je bil dosežen sporazum glede vzpostavitve avstrijskih predvojnih mej, glede ureditve manjšinskih pravic v Avstriji in glede zapletenega vprašanja nemške imovine.

Nadaljevanje razgovorov preprečuje zdaj sovjetsko stališče, da mora biti pred nadaljevanjem razgovorov rešeno z dvostranskimi razgovori med Sovjetsko zvezo in Avstrijo vprašanje plačila sovjetskih dobav blaga in uslug Avstriji od maja 1945. Tozadevni razgovori še niso prav nič napredovali.

Združene države in sateliti Sovjetske zveze

Zunanji minister Acheson je podal sledečo izjavo o odnosih med Združenimi državami in satelitskimi državami Sovjetske zveze:

»Želel bi povedati par besed o naših odnosih z nekaterimi državami vzhodne Evrope, posebno z Bolgarijo in Madžarsko, katere so dogodki preteklega tedna zelo osvetlili.

Ponašanje bolgarske vlade nam ni pustilo druge izbire, kot da smo prekinili diplomatske stike s to državo. Dejstvo, da je madžarsko sodišče z zahrbtno razpravo, na podlagi lažnih obtožb, obsodilo ameriškega državljana na 15 let ječe, spada v isti skupni način postopka, katerega se trenutno poslužujejo komunistične vlade, ki so ozko povezane s Sovjetsko zvezo. Zdaj je potrebno, da ta način postopka popolnoma razjasnimo vsem, tudi manj neposredno prizadetim opazovalcem.

Smoter, katerega so hotele te vlade doseči, je v glavnem namen, da se tako imenovano železno zaveso napravi neprodušno. Te vlade hočejo odtrgati narode vzhodne Evrope od svobodnega sveta in jih od njega ločiti; hočejo jim vzeti vsako upanje na drugačno usodo, kot so jim jo določili sedanji gospodarji; hočejo, da izgine vsak znak, vsak simbol zahodnega vpliva in spremljajo to svoje nastojanje s tokom propagande, obtoževanja »vohunov«, »vojnih hujskačev« in z drugimi takimi domačimi izrazi.

Sedanji komunistični gospodarji navedenih držav se pri svojem naporu za dosego teh ciljev neusmiljeno poslužujejo državne oblasti ter terorizirajo svoje prebivalstvo; proti diplomatom in državljanom drugih držav podvzemajo ukrepe, ki so v popolnem nasprotju z določbami in običaji stikov med posameznimi državami.

Za varnost Evrope je potrebno krepko gospodarstvo

Na seji zunanjepolitičnega odbora je zunanji minister Acheson izjavil, da evropska vojska in politična varnost zahteva trdno gospodarsko podlago, sedaj, kakor pred dvema letoma. Zato je zagovarjal zahtevo vlade, da nudi pomoč Evropi v smislu Marshallovega načrta tudi v prihodnjem letu.

Glede pomoči Daljnemu Vzhodu in glede gospodarskega in političnega sodelovanja med narodi na tem področju je izjavil, da so pomagali azijskim deželam, kolikor je bilo mogoče.

Kar se tiče gospodarske in politične enotnosti med azijskimi deželami, ki bi bila potrebna, da se odbije komunistično prodiranje, je izjavil, da je upal, da bo prišlo do te enotnosti. Toda do sedaj se ni razvilo še nič konkretnega v tem smislu. Pobudo v tem imajo azijske dežele.

Sveto leto kliče tudi katoliške Slovence
v Rim

Druga postna — kvatrna — nedelja

Iz svetega evangelija po Mateju (Mt 17, 1-9):

Tisti čas je vzel Jezus s seboj Petra, Jakoba in njegovega brata Janeza, jih peljal na visoko goro in se pred njimi spremenil: njegov obraz se je zasvetil ko sonce in njegova oblačila so postala bela ko sneg. In glej, prikazala sta se jim Mojzes in Elija in sta govorila z njim. Oglasil pa se je Peter in rekel Jezusu: Gospod, dobro je, da smo tukaj; ako hočeš naredimo tukaj tri šotore: Tebi enega, Mojzesu enega, in Eliju enega. — Ko je še govoril, glej, jih je obsenčil svetel oblak, in glej, glas iz oblaka je rekel: Ta je moj ljubljeni Sin, nad katerim imam veselje, njega poslušajte! — Ko so učenci to slišali, so padli na svoj obraz in se silno bali. Jezus pa je pristopil, se jih dotaknil in jim rekel: Vstanite in ne bojte se! — Ko so pa oči povzdignili, niso videli nikogar razen Jezusa samega. Ko so šli z gore, jim je Jezus zapovedal: Nikomur ne pravite tega, kar ste videli, dokler Sin človekov od smrti ne vstane.

.*

Vedno bliže je prihajal čas Jezusovega trpljenja. Apostoli so bili že skoraj tri leta v Jezusovi družbi pa se še vedno niso mogli otresti judovskih predsodkov o odrešeniku. Niso mogli razumeti, da bi moral odrešenik trpeti. Vsaka Jezusova napoved o bodočem trpljenju je šla mimo njih. Da ne bi trpljenje in smrt uničila vsega njegovega dela, zato je moral apostole na nek način pripraviti in utrditi.

Popeljal je s seboj na goro tri apostole, da so za trenutek stopili v stik z nadnaravnim svetom. Jezus se je pred njimi spremenil in zablestel v nepopisni lepoti. Apostoli so bili kakor omamljeni. Neizmerno srečne so se počutili. Za vedno bi hoteli ostati tu. In Peter takoj predlaga: Naredimo tri šotore! — Toda ni še prišel čas. Potrebno je še delo. Očetov glas iz oblaka priča ponovno za Jezusa: Ta je moj ljubljeni Sin, njega poslušajte!

Prikazen je minila, Jezus pokliče apostole, vračajo se z gore. V apostolih se je še bolj utrdila vera, da je Jezus res Sin božji. Ta dogodek jim bo vsaj malo v

oporo, ko bodo videli Jezusa mrtvega na križu.

Ne razumevanje! Koliko je tega celo med boljimi verniki. Skoraj vsak bi rad imel svoje mnenje o veri, o Cerkev, o Bogu. Nekoliko bolj resna in svarilna beseda Cerkev jih že žali in odbija. Nič ne pomaga, če je bila svarilna beseda še tako potrebna in lepo mirno povedana.

Ko se je v cerkvah razlagala odločba o izobčenju komunističnih propagandistov in o prepovedi branja protiverskih časopisov, so se slišali glasovi: Zakaj te stvari razlagati, ko je tako mučno v cerkvi? Zakaj g. župnik nič ne poslušaj, kaj se govori po fari? Ne bi smel poslušati škofa, če mu kaj takega ukaže.

Koliko nerazumevanja se skriva že samo v teh ugovorih. Kakor da bi bila Cerkev samo za to tu, da bi pripovedovala pri-

jetne stvari. Cerkev nadomestuje Jezusa, zato jo moramo poslušati. Apostolom je Bog naročil: Ta je moj ljubljeni Sin, njega poslušajte! To naročilo se sedaj razteza na Cerkev. Njo moramo poslušati.

Če se bo Cerkev obračala po človeških željah, potem bo prenehala biti božja. Držati se mora samo Jezusovih naročil in mi njenih. Postavljena je zato, da nas varuje zmot, ne pa, da bi jo celo mi spravljali v zmot.

Bog pozna naše nagnjenje k omahovanju in nezaupanju, zato poskrbi, da lahko najdemo oporo v dvomih. Kakor je apostole hotel utrditi s svojim spremenjenjem, tako nas utrjuje na razne načine. Eden izmed njih je naslednji: Cerkev že dva tisoč let nezmotljivo varuje božje resnice. To je za nas lahko važen dokaz, da je res božja in da ji zato smemo in celo moramo zaupati.

NEDELJSKA MOLITEV

O BOG, KI VIDIS, DA SMO BREZ MOČI. ČUVAJ NAŠO NOTRANJOST IN VARUJ NAS NA ZUNAJ, DA SE OBVARUJEMO VSEH NEZGOD NA TELESU IN OČISTIMO SLABIH MISLI V DUŠI.

Iz življenja Cerkve

Bogokletje in češčenje Stalina pri najmlajših

Malo pred božičem se je odigraval v najnižjih razredih v Budimpešti pa tudi po drugih mestih tale bogokletni prizor:

Že nekaj dni poprej je zabičila učiteljica dečkom in deklicam v starosti šestih ali sedmih let, naj se prav marljivo učijo, ker bo prišel v šolo visok obiskovalec! Tistega dne se potem vrata brez krkanja viharno odpro in v razred stopi visoka postava v dolgi beli obleki, z dolgimi kodrastimi lasmi in plavo brado ter svetniškim žarom okrog glave. Otroci ga takoj spoznajo: to je Jezus Kristus! Toda njegov obraz je silno resen in strog. Koraka med vrstami klopi gor in dol, ne da bi kaj spregovoril, vzame tu zvezek v roke in pripelje malemu učencu zvonečo klofuto, gleda tam deklici preko ramena, kako piše in jo povleče za lase, razdeli spet nekaj klofut na desno in na levo in se potem odstrani brez besede in brez pozdrava. Otroci so prepadeni in užaljeni, in učiteljica kaže dobro igrano ogorčenost, ko vpraša otroke: »Kdo pa je bil ta hudobni gost?« — »Jezus Kristus,« odgovori boječ nekaj učencev.

Tedaj pa potrka na vrata; in ko učiteljica zakliče naprej, vstopi v sobo starejši mož, prijazno se smehljajoč; njegovi lasje so temni, pokoncu počesani, le ob sencih sivi, brki so temni in široka ruska bluzna mu pokriva hlače, ki tiče v nizkih škornjih. Prijazno poda učiteljici roko, gre od klopi do klopi in treplja mehko otroke po lasih ter ima za vsakega kak oreh ali sladkorček. S pismenimi izdelki, se zdi, je popolnoma zadovoljen; če pregleduje zvezke, se dobrodušno smehlja. Nato položi na kateder zavito sliko, pomigne ljubezljivo otrokom za slovo in izgine skozi vrata.

»Oh, kdo je bil pa to?« vpraša smehljaje se učiteljica.

»Očka Stalin!« zaori ves razred.

»Oh da, to je bil naš dobri striček Stalin, ljubi otroci!« potrди učiteljica.

»In katerega gosta imate sedaj

rajši, prvega ali drugega? Hudobnega Jezusa ali dobrega strička Stalina?«

»Strička Stalina!« odjekne v zboru.

»No, pa poglejmo vendar, kaj nam je striček Stalin podaril za božič?« pravi učiteljica in razvije sliko: »Glejte, glejte, svojo sliko nam je podaril! Kaj imate rajši na steni stari križ z Jezusom ali strička Stalina?«

»Strička Stalina!« kličejo otroci in odstranijo razpelo ter obešijo na njegovo mesto podobo rdečega carja.

Ta zgodba ni izmišljena in se je dejansko dogodila v Budimpešti in v drugih šolah pred božičem 1. 1949.

Iz nasilja v nasilje na Češkoslovaškem

Češkoslovaška komunistična republika je v svoji ustavi izvedla ločitev Cerkev od države. Že velikokrat pa je do sedaj pokazala, da ta ločitev pomeni prav za prav le usuznjeno Cerkev državi. To je Gottwaldov režim znova potrdil v mesecu januarju, ko je umrl škof v Banski Bistrici na Slovaškem msgr. Andrej Skrabik in je praška vlada meni nič tebi nič sama imenovala vladnega administratorja v obeh duhovnika Ivana Decheta. V cerkvenem zakoniku je pa postava, ki prepoveduje komur koli sprejemati cerkvene časti od civilne oblasti. Zato je sv. kongregacija škofov Janeza Decheta izobčila, kakor je v cerkvenem zakoniku določeno v takih primerih, ter prepovedala vsakomur občevati z izobčenim duhovnikom ali sprejemati od njega kake ukaze in navodila. — Z nasilnim imenovanjem škofijskega administratorja v Banski Bistrici je češkoslovaški komunistični režim stopil še enkrat na pot Jožefa II. in mnogih drugih fevdalnih gospodov v srednjem veku, ki so prav tako kot oni nasilno hoteli podeljevati cerkvene službe. Po vsem tem bodo seveda komunisti še vedno trdili, da so napredni.

Vas krščanske ljubezni pri Neaplju

Kardinal Ascalesi je v Neaplju blagoslovil temeljni kamen prve hiše za novo vas, ki jo bodo tam sezidali za brezdomce. Teh je v okolici Neaplja še vedno veliko. Živijo po jamah, ki se odpirajo na pobočju gričev okrog mesta. Za del teh revežev bodo sedaj sezidali nova poslopja na posebno pobudo in s posebno pomočjo kardinala Ascalesija.

Lurški romarji

Sedaj so objavili točno število romarjev, ki so lansko leto prišli v Lurd: 1. 1949. je prišlo 364 posebnih vlakov, prejšnje leto 325; letal lani 82, prejšnje leto 46. Po železnici je prišlo 1 milijon 600 tisoč romarjev, prejšnje leto 1.300.000. Poleg teh je lani prišlo še 800.000 romarjev z drugimi sredstvi in ne po železnici. V zdravniškem krožku je bilo vpisanih 1178 zdravnikov, ki so preiskali okrog tisoč bolnikov, med temi 73 primerov, ki so zbudili posebno pozornost zaradi čudežnega ozdravljenja in ki jih sedaj še naprej preiskujejo.

Škof Sloskan se zahvaljuje

Že precej let od tega smo brali o škofu Sloskanu, ki so ga na prizadevanje sv. očeta Pija XI. Sovjeti izpustili, oziroma zamenjali za nekatere komuniste, ki so takrat bili v zaporih v zapadnih državah. Tedaj je msgr. Sloskan bil na prisilnem delu v

Rusiji. Ko so ga izpustili, je nekaj časa bival v Rimu, nato pa je postal apostolski administrator v Minsku. Sedaj je v begu na Angleškem, kjer skrbi za številne begunce iz baltičkih držav. Njegovo delo je zelo obilno, saj štejejo na Angleškem okrog 23 tisoč Letoncev. Prejšnji mesec je ob nekem razgovoru s časnikarji izrekel angleškemu narodu zahvalo za pomoč, ki jo nudijo Letoncem. Izjavil je, da se vsem dobro godi, da delajo in si pri tem tudi kaj prihranijo za dan, ko bodo smeli zopet domov.

Stolna cerkev v Gradcu

Gradec kot glavno mesto Štajerske in Notranje Avstrije je tesno povezan tudi z zgodovino slovenskega naroda. Tamkajšnja stolnica je dobro znana tudi marsikomu izmed naših ljudi. Sedaj je izšla posebna knjiga o graški stolnici, ki osvetljuje njeno zgodovino in opisuje njene lepote. Cerkev je posvečena sv. Tilhu, ki ga častijo tudi pri nas v Svetem pri Komnu in tudi drugod. Nastala je v 11. stoletju; povečali pa so jo za časa Friderika III. v 15. stoletju in ji dali sedanjo obliko. Tako je postala ena najlepših cerkva v nekdanji Avstriji. Sedaj jo upravljajo jezuitje, ki so prišli v Gradec leta 1570 ter tam ustanovili svoj prvi kolegij. Iz Gradca so se potem razširili po vsej Avstriji in povsod ustanavljali zavode za dijače. Ustanovili so jih tudi v Gorici in v Ljubljani.

Zakaj sem postal katoličan...

Kasneje so me nekatere okoliščine, polne življenjske nevarnosti, prisilile zapustiti Madžarsko. V Avstriji, v angleški coni, je moje življenje do bilo bolj ali manj človeško podoba. Delal in živel sem kot drugi. Toda duševna čustva so navalila s še večjo silo. Začel sem veliko razmišljati o cilju svojega življenja in kako bi si življenje uredil. Toda naj sem še toliko razmišljal, naj mi je fantazija predstavljala kakršne koli načrte, ničesar me ni zadovoljilo, nobene radosti, nobenega cilja nisem videl v življenju. — Zalitve, grobosti in razvrat ljudi sem težko zenašal, čeprav sem bil sam prav takšen. Često sem si želel, da ne bi videl ljudi in da bi šel, kamor oči nesejo.

In tako se mi je enkrat poleti leta 48. med delom v gozdu pojavila taka želja po samoti, čeprav je bil kraj, kjer smo delali, samotni in približno 70 km od taborišča. Na noč se nisem hotel vrniti v taborišče. Ostal sem sam v gozdu. Vso noč sem hodil po hribih, poln teh samih misli. Videl sem prelepo prirodo okoli sebe, vso prekrasno, toda... zakaj mi je tako težko? Začel sem iskati vzrok, pa nisem našel nobene razlage. Najraje bi pal na zemljo in jokal brez konca. In tukaj sem sredi noči, skoraj na vrhu hriba, dvigajočega se ob jezeru, pal na kolena in se začel na glas pri- toževati čez svoje življenje nekemu, ki ga sam nisem poznal. Pomirjen s tem, da sem se v polni samoti nahajal sam daleč od ljudi, sem izlival svoje gorje in čutil, kako mi je z vsako minuto postajalo vse lažje in lažje. Nate nekaj besed mojih tožb: »Vsi mi govorijo, da mi manjka vere. Toda, ali sem jaz kriv, da je ni v meni? O, Gospodi, če ti resnično si, zakaj se potem ne usmiliš mene nesrečnega, zakaj mi ne daš vere?«

Tukaj sem se spomnil svojega preteklega življenja, jasno so mi prišli pred oči vsi grehi, ki sem jih storil,

znova sem začel preklinjati samega sebe in psovati:

»Česa prosiš, ničevi človek, tudi če bi Bog resnično bil, ali si ti vredni njegove milosti?«

Potem sem se znova obračal k Bogu, obljubljal, da bom boljši in ga prosil, naj me reši vseh težkih misli. Pred svitanjem sem se spustil s hriba, nagrabil suhega listja, napravil iz njega ležišče in zaspal. Prebudil sem se, ko je sonce že zašlo, ptice se še oglašajo, nepremično jezero bližji kot zrcalo in v duši je tako mirno, tako lepo postalo. Najraje bi pel in skakal kot otrok. Ker v gozdu nikogar ni bilo, sem lahko ugodil svoji želji.

To je zame najvažnejši dan v spremembi moje duše. Od tega dne nisem samo začel poslušati o Bogu, temveč sem iskal verske knjige in jih z zanimanjem prebiral. Svoje zunanje vedenje sem že od tega dne takoj spremenil. Pogosto sem se o verskih vprašanjih razgovarjal s stari ruskimi emigranti, s kat. in pravoslavnimi duhovniki in tudi z ljudmi drugih veroizpovedi. Dokazi za blagvanje božje mi niso bili več potrebni, spoznati sem hotel samo še, katera Cerkev je prava.

Videl sem, da je vsak pripadnik te ali druge cerkve imel dokaze, da je njegova cerkev prava in vsak je, razumljivo, hvalil svojo. Nazadnje sem se odločil iskati pravilno pot samo po svojih prepričanjih in ne poslušati ničesar drugega. Prepričan sem bil, da je pravilna izbira, to je pravilno spoznanje resnice, mogoče samo takrat, kadar človek popolnoma pozabi na svojo nacionalnost, na čustva sovraštva proti kateremu koli narodu, na tradicionalne navade, kadar popolnoma svobodno kot z drugega sveta sledi za zgodovinskim razvojem Cerkev. Na tak način sem jaz tudi našel pravo pot, resnično Kristusovo cerkev. Kadar me sprašujejo, zakaj sem postal ravno katoličan, odgovarjam: (Dolje)

Kulturni obzornik

7. Slov. kulturni večer v Trstu

»Kako je bilo včeraj na kulturnem večeru« so popraševali mnogi prijatelji teh slovenskih kulturnih prirediteljev. Bil je pustni torek pa je tudi v Marijinem domu bilo veselja in smeha za odrastle in otroke. Najprej je prof. g. dr. Turnšek Metod imel zanimivo predavanje o slovenskih svatih na Tržaškem. Povedal je, kako smešne navade so imeli Slovenci iz Barkovej, Sv. Ivana, Škedenja in v raznih vaseh po slovenskem Krasu, ko so se ženili. Ti običaji nam kažejo, da naši pradedje niso prav nič štedili ne z denarjem in ne s pristinimi narodnimi dovtipi, ko so ženili svoje sinove in hčeri. Tedaj so izlili svojo družinsko radost in vaški ponos. Različne so bile te navade, nekje so bile prav smešne in duhovite. G. predavatelj nam je vse to prav lepo prikazal in je žel prav toplo odobravanje.

Na tem večeru so za pustno razvedrilo vprizorili člani slovenskega radia Jurčičevega Urbana Smuka. Tega je odlično podal v domačem nar-

rečju g. prof. Peterlin. Ob strani pa sta mu se prav dobro prilagala g. Petkovšek in g. Dovjak. Na račun Urbana Smuka, ki se ni mogel oženiti, je bilo v nabito polni dvorani mnogo smeha. Zelo smešen je bil tudi Senčni prizor na platnu, ki je predstavljal zobozdravnika in bolnika pri izdiranju zoba. Gledalci so pokali od smeha. Mali Zajc pa je lepo zaigral na harmoniko. Ob koncu pa je v slovo zapel dekliski zbor iz Mačkovej pod vodstvom č. g. Jaskomina prav lepo par slovenskih pesmic. Da je večer tako lepo uspel, gre vsem sodelavcem prav pristréna hvala!

*

Prihodnji kulturni večer 7. t. m. bo posvečen 60 letnici rojstva našega goriškega pesnika Jožeta Lovrenčiča. Onjem bo predaval ravnatelj g. dr. Tone Kacin. Predavanje bo kot navadno ob 19.30 v Marijinem domu, ul. Risorta 3. Vabljeni so zlasti vsi prijatelji slovenske pesmi!

»SLOVENIJA« glasilo slov. katoliške skupnosti

Kot priloga »Ameriške domovine« je začel meseca januarja izhajati v Clevelandu dvomesečnik »Slovenija«, glasilo slovenske katoliške skupnosti. Pobudo za list je dal dr. Miha Krek, ki je napisal tudi uvodno besedo za prvo številko, kjer pravi:

»Po petih letih izgnanstva poskušamo Slovenci, ki smo bili pred drugo svetovno vojno politično organizirani v Slov. ljudski stranki, s posebnim glasilom, da bi imeli svoj organ za narodno osvobodilno borbo, organ naše skupnosti, list izven domovine za gradbo bodočnosti Slovenije, organ, ki naj se ga oklenejo, ki hočejo pomagati, da bi se naša ljubljena domovina čimprej vključila v družino svobodnih narodov in da bi v njej zgradili red kakršen bi najbolje odgovarjal narodnim potrebam in najbolj zavaroval bodočnost v sreči in blagostanju.«

Po tej kratki utemeljitvi potrebe, da je novo glasilo začelo izhajati, omenja dr. Krek mnogostransko delo, ki so ga izvršili begunci v tem petletju za svoj telesni in duhovni obstanek in prihaja do zaključka:

»Sodimo, da je sedaj prišel čas, ko moramo za narodno politična vprašanja imeti posebno glasilo. Sodimo, da je prišel čas, ko bo mogoče prav o teh najbolj živo pekočih stvareh sedaj in v bodoče več napisati, več govoriti in jasneje povedati. Za vse to naj bi bil ta novi list na razpolago. Prosim in pozivam vse katoliške in demokratične Slovence k sodelovanju... Bo pa list ostal glasilo slovenske katoliške skupnosti, odklanjal, kar ji nasprotuje in zavračal, kar bi ji moglo le škodovati in motiti slovo med nami.«

Dr. Krek se je medtem sicer preselil v Washington, kjer vrši važno nalogo v okviru dela za svobodno Evropo, vendar je ostal še nadalje duša »Slovenije«, v katere drugi in tretji številki je priobčil dva važna članka. Urednik »Slovenije« je prof. Vinko Lipovec, ki se je srečno rešil pekla v Dachau-u. List z velikim veseljem pozdravljamo, ker je v njem prišla do besede najmočnejša stranka med Slovenci, lahko rečemo: predstaviteljica Slovencev samih. Želimo listu velikih in skorajšnjih uspehov.

Tridesetletnica ljubljanskega vseučilišča

Slov. vseučilišče v Ljubljani je bilo ustanovljeno dne 23. 7. 1919. Ob koncu lanskega leta je univerza proslavila to obletnico. Minister za prosveto dr. Jože Potrč je v svojem slavnostnem govoru ob tej priliki reskel tudi sledeče: »Edina pravilna znanost o družbenem razvoju je marksistična revolucionarna znanost. Idealizem, mistika, dogme so laž. Sobodna družbena znanost je razumljiva samo v luči filozofije jugoslovanske komunistične partije. Zato ima jugoslovanska mladina zakonito pravico, da ji da univerza možnost, da si to filozofijo prisvoji.« Uboga slovenska univerza, kam si ti prišla! Postala si predavalnica filozofije velikih filozofov Tita, Pijade, Djilasa in nazadnje samega »velikega« dr. Potrča.

Naš podlistek

Današnji naš podlistek, ki bo prihodnjic končan, je spisal Robert Merle, francoski pisatelj, ki je dobil slovestveno priznanje francoske akademije Prix Goncourt za leto 1949. Francoska kritika je odkrila v novem nagrajenju naslednje stilske posebnosti: skrajno zvestobo resničnosti, naravnost dialogov in veliko bogastvo v navajanju podrobnosti. Njegov način pisanja imenujejo reportažna tehnika. Njegov najnovejši roman so prevedli takoj v angleščino, v letošnjem letu pa ga

Za svobodno Evropo

V juliju lanskega leta se je po dolgem razpravljanju in oklevanju ustanovil v Združenih državah »Narodni odbor za svobodno Evropo« (National Committee for Free Europe). V ta odbor so vstopili sami odlični zastopniki ameriškega javnega življenja, med njimi general Dwight Eisenhower, znani politik Allen Dulles, bivši tajnik za vojsko Robert P. Patterson, senator mesta New York Herbert Lehman in drugi. Organizacija bo skušala po svoje pripomoči, da bi se ohranilo in poživilo v Ameriki živo zanimanje za narode, kateri ječijo za železno zaveso, da bi bilo upanje teh narodov na osvobojenje večje in trdnjše in da bi bilo delo za osvobojenje tudi v Ameriki vedno intenzivnejše.

Predsednik tega Narodnega odbora je bivši poslanik Joseph C. Grew. Ta ugledni in vplivni mož je takole označil namen tega odbora:

»L. 1945, ko se je bližal konec druge svetovne vojne, smo dali obljube narodom vzhodne Evrope, ki so takrat čakali na osvoboditev izpod nacistovske okupacije. Mi smo jim dali obljubo, da bodo mogli z demokratičnimi sredstvi rešiti svoje politične in gospodarske probleme. To so bili narodi Bolgarije, Češkoslovaške, Madžarske, Poljske, Romunije in Jugoslavije. Toda na žalost obljube, ki smo jo tem narodom dali, nismo izpolnili. Nasprotno. Namesto nacistične okupacije je na te narode prišla komunistična diktatura, ki je postajala vsak dan hujše zatiranje. 80 milijonov odličnih ljudi, ki živijo med Nemčijo in Rusijo, je sedaj v vseh...«

Minister za zunanje zadeve Acheson je to organizacijo zelo toplo pozdravil. V Ameriki merodajni krogi očitno dobro poznajo položaj za železno zaveso. Zavedajo se tudi, da so obljubili tem zaslužnim nesrečnikom osvobojenje. Zato smemo pričakovati, da bodo storili svojo dolžnost. Vsled tega demokratični Slovenci to ustanovo z veseljem pozdravljamo.

Gospodarski listek

Sobne rastline in cvetlice — okras hiše

PRELONČENJE

Če je lonce premajhen, moramo rastlini dati večjega, moramo je prelonečiti. To delo izvršimo koncem zime ali poletja, ko rastline počivajo. Potrebo opazimo navadno po tem, da rastlina zažene korenine skozi luknjo na dnu lonca. Pri prelonečenju zamenjamo nekaj zemlje in dodamo nove. Ni za vse sobne rastline vsaka zemlja enako dobra. Vrtnarji imajo za različne družine lončnic različno zemljo. Za naše potrebe pa bo odgovarjala dobra vrtna zemlja, kateri dodamo 1/3 drobnega peska. Tako zemljo še lahko zboljšamo z gnojenjem.

Pri polnjenju loncev moramo v spodnji del lonca dati pesek, koščke lončevine ali kaj podobnega, da se na dnu lonca ne nabira voda, ker bi se v tem slučaju zemlja v loncu skisala. Voda mora imeti prost odtok skozi luknjico v dnu.

GNOJENJE

Zelo dobro zemljo za lončnice do-

bimo, če primešamo na vsakih 10 kg zemlje — vrtno z 1/3 peska — po 150 gr superfosfata, 60 gr kalijeve soli, 100 gr žveplenokislega amonijaka in 50 gr železne galice. Mešanico pustimo ležati kakšna dva tedna, predno jo rabimo.

Rastlinam v loncih pa gnojimo s posebno raztopino, katero dobimo tako-le: V 10 litrih vode raztopimo 5 gr kalijeve soli, 5 gr železne galice, 10 gr superfosfata in 10 gr žveplenokislega amonijaka. S to raztopino zalivamo vsak drugi dan 3 tedne, posebno koncem zime in kakšen teden potem, ko smo rastline prelonečili.

.*

Kdor se bo držal navedenih mišljajev, bo imel nad svojimi lončnicami veselje in postale mu bodo res prave ljubljenske, dom pa lep in prijeten.

Kmečka opravila v marcu

NA DOMU: Imaš že pripravljena vsa semena? Krompir, koruzo, fižol, krmsko peso, detelje in semena trav, zelenjadna semena? Imaš doma sadna drevesca, ki jih misliš saditi? In umetna gnojila? Ne lovi tega blaga komaj tisti dan, ko bi ga moral spraviti v zemljo. — Cvetlicam v loncih premenjaj zemljo. Vrtnice bi morale biti že obrezane. Zasadil kakšno olepševalno rastlino. Ljubiš georgine, gladijole, meče, begonije, itd.?

Pomlad je tu. Na globoko zadihaj, na široko odpri hišna okna in vrata, vse prezračil. A pazi, da se ne prehladiš. Marčno sonce je tudi nevarno!

V SHRAMBI pazi, da ti zaloge ne trpijo škode. Razni škodljivci se bodo pojavili tekom meseca. DDT!

V HLEVU naj bo čisto, v toplih urah pa naj bo hlev odprt. Če le moreš, spusti živino na prosto, da se sprehodi, mlada živina pa naskače. To je posebno važno za teleta in mlade prašičke. Mišičevje in okostje se nategne, živali so vesele, bolj korajžno žrejo in bolje uspevajo. — Ze prve muhe in komarje uniči. DDT! — Misliš dati cepiti prašiče proti rdečici? Pogovori se s sosedi, da cepi živinozdravniki istočasno v celem okolišu: stroški bodo manjši.

V KLETI bomo z nastopom večje toplote vino v drugič pretočili. Sedaj pa je že čas, da je vino čisto in seveda mora imeti tudi brezhiben okus. Če diši po žveplu, pretakaj ga na zraku, to je naj teče v brenčko, če pa je drugače v redu, je za drugo pretakanje bolj na mestu sesalka-črpalka-pumpa. — Sodi naj bodo polni, da ne bo škodoval kan. Če nimaš dovolj vina za napolnitev sodov, potem prazni prostor nad vinom zažveplaj. — Prazna posoda naj bo oprana in suha, sodi zažveplani in zabiti.

V VRTU mora biti zemlja že pripravljena za pomladansko setev in saditev. Povrtnina bo uspevala, če bo zemlja globoko prekopana in

ROBERT MERLE:

IZDAJALEC

Ko je zapisnikar končal s čitanjem obtožnice, je predsednik sodišča povzel besedo in rekel:

»Stvar je jasna. Nima pomena zaščevati priče. Sicer pa prič sploh ni.«

Tedaj se je oglašil javni tožilec:

»Točno, gospod predsednik!«

»Gospod javni tožilec, dajem vam besedo.«

Javni tožilec je vstal. Bil je zares lep človek. Njegov široki, nekoliko rdečkasti obraz je izražal odkritost in meščansko samozavest.

»Gospod predsednik!« — je pričel s skoraj tihim glasom. Potem je naglo in nerazločno zamrmral nekaj podobnega kot »Gospodje sodniki, umolknili in za nekaj trenutkov vztrajnan obstal in se zastrmel de-

set korakov predse.

Nepričakovano je sprožil kazalec proti obtožencu in vzkliknil z zvenecim glasom:

»Ta izdajalec, gospodje, je izdajalec!«

Potem je znova umolknil. Na klopi, kjer so sedeli zastopniki tiska, je eden od petih sodnih reporterjev zapisal v svoj notes:

»Izdajalec — izdajalec!«

»To, gospodje, je povzel tožilec, to ni prazno istorečje, tautologija, to nam je sedaj očitna jasnost.«

Potem je zopet umolknil in s pogledom obšel vse porotnike.

»Če bi poskušali dokazovati to očitnost, gospodje, bi jo na ta način le zmanjševali. Omejil se bom torej le na to, da ob koncu ponovim to, kar sem povedal na začetku svoje obtožnice.«

Tožilec se je ustavil za četrto sekundo, nato pa je še vedno kazaje s prstom proti izdajalcu skoraj kri-

če ponovil:

»Ta izdajalec je izdajalec!«

Nekaj ljudi je zaploskalo v porotni dvorani. Predsednik je zahteval tišino. Javni tožilec se je vsedel. »Ta dečko,« je zašepetal predsednik prisodniku na svoji desni, »je zares odlične. Prisodnik na desni je pokimal z glavo.

»Dajem besedo zagovorniku,« je vzkliknil predsednik sodišča.

Odvetnik se je dvignil in gospe so se radovedno nagnile naprej, da bi ga videle. Odvetnik je vstal in s profilom, obrnjenim proti dvorani, gledal mirno proti porotnikom. Potem je s svojimi znamenitimi rokami, ki so gledale izza širokih rokavov, graciozno zaplaval in rekel:

»V skladu s pravom in običajem, gospodje, se tudi moji zaključki ujemajo z obtožbo.«

Potem se je obrnil proti izdajalcu, uprl oči vanj in dodal z melodioznim in prijateljskim glasom:

»Ta izdajalec je zares izdajalec. In sicer tako evidentno, kot je ta miš za zares miša.«

Nato je zopet v profilu pogledal po porotnikih in rahel nasmeh je širil preko njegovih ustnic.

»Ne mislite, gospodje, da ob tej pravkar izrečeni jasni trditvi pozabljam na pravice in dolžnosti obrambe.«

Za trenutek se je ustavil, nato pa so njegove roke znova pričele plavati, kakor galebi in povzel je zopet z močnim glasom:

»Nasprotno: če bi zanikal, da je on izdajalec, bi s tem izdal njegovo stvar. Tako si torej, v globokem prepričanju, da delam v korist svojega klienta, dovoljujem vnovič ponoviti ob zaključku svoje obrambe tako globoke in tako predirne besede gospoda javnega tožilca: »Ta izdajalec je izdajalec.«

In se je vsedel.

»Občudovanja vreden jel« je rekla

neka gospa skoraj na glas.«

Predsednik je zakašljal in dvignil roko pred usta. Na mezinu je imel debel zlat prstan. Nato se je obrnil z vljudnim glasom k obtožencu:

»Izdajalec, ali imate še kaj povedati?«

»Da, gospod predsednik.«

»Vstanite in govorite!« je rekel predsednik.

Izdajalec je vstal, nalahno omahujoč na svojih izdajalskih nogah. Imel je odsoten in negotov izraz. Ze njegova zunanost ga ni nič priporočala. Ko je začel govoriti pa je bilo povsem jasno, da tudi za izdajalca ni bil nič kaj posebno zvit.

»Glejte, gospod predsednik, moram vam povedati, da sem zares izdajalec.«

Umolknil je kot bi iskal novih besed.

»Nadaljujte,« je rekel predsednik dobrohotno.

Izdajalec se je zopet zazibal in po-

obilno pognojena. Sedaj lahko sadiš vse vrste graha, že od prej bi morala rasti česnik in čebula; vsej radič, peteršilj, solato, blitev, korenček, vrtno peso, proti koncu meseca fižol za stročje, v toplo gredo ali na pripravno sončno mesto vsej kapus zelje, ohrovt vrzote, paradižnik, ke pomidore, papriko, jajčevce, meslancane, itd.

V SADOVNJAKU bi morala biti vsa sadna drevesa že očiščena in izvršeno bi moralo biti zimsko škropljenje. Je li? Najpozneje do srede meseca morajo biti poškrapljene breskve v drugo z raztopino modre galice. — Si pregledal vsa sadna drevesa, če ni na njih kaparjev? Zveplenoapnena brozga je sijajno protisredstvo. — Si zasadil mlada drevesca ali si vsaj že izkopal jame za nje? Ne koplji teh tik pred sajenjem. Sonce naj razkuži jame. — V drugi polovici meseca boš precepljal sadno drevje. Kje so cepiči? Podlaga mora biti bolj sočna, muževna kot cepič, drugače cepljenje ne bo uspešno.

V VINOGRADU si trte že obrezal, pognojil in okopal, ter povezal. Povezati jih moraš predno postanejo sočne, ker drugače se bodo poganjki lomili. Za gnojenje je sicer še čas, brez gnojenja ni pridelka! — Si že precepil v glavo one trte, ki si jih za to odločil? Si že skopal vse stare in propadle trte ter jih nadomestil z novimi? Za slednje je sicer tudi še čas, a vsaj stare moraš takoj izkopati in pripraviti jame za nove. Tudi te jame naj sonce razkuži. —

Proti grozni plesni — oidiju je žveplanje učinkovite le, če je izvršeno pravočasno. To pa mora biti opravljeno, čim so poganjki dva prsta dolgi. To sicer ne bo ta mesec, a že sedaj si nabavi žveplo, da ga boš imel pravočasno pri rokah.

NA NJIVI je glavno opravilo sajenje krompirja in pripravlanje zemlje za koruzo, fižol, krmsko peso in druge pridelke. Krompir povrne strošek za umetna gnojila, zato gnoji s superfosfatom in žvepleno kislino amonijakom že pred sajenjem. Koruzi pa izdatno pognoji s hlevskim gnojem! Tega pa podorji ali podkopaj mnogo pred setvijo. Za setev koruze itak ni sile, sila pa je za podiranje gnoja. — Prav pri začetku meseca bi lahko ozimnemu žitu še gnojil z apnenim nitratom ali čilskim solitrom — 1 kg na 100 m² —, pozneje pa ne več: žito ne bi več imelo haska, mogoče celo škodo, ker bi pognojilo bolj v slamo in manj v klasje in bi to pozneje zorelo. Sicer bi gnojilo koristilo pridelku, ki bi sledil žitu.

SENOZET IN DETELJISČE presvleči z ostro brano, odstrani odbrane nabrano steljo, pa raztroši na vsakih 100 m² po 4 kg superfosfata; to napravi takoj. Če je ruša slaba — trave in detelje redke — razgrebi z grabljami dotična mesta in podsej, a ne smeti izpod sena na senikih seneni drobir —, temveč z dobrimi semeni trav in detelj. — Seveda moraš zravnati tudi vse krtine, da ne boš preklinjal ob košnji, ko ti bi kosa zadela v krtino.

čas umrl. Danes je administracija onkray meje tako razdeljena: Za Reko je apostolski administrator škof Srebernič iz Krka, Poreč in Trst upravlja msgr. Nežič, Gorico pa msgr. Toroš, ki je prenesel svojo sedež na Kostanjevico.

Stoletnica goriške Trgovske zbornice

Letos preteče sto let, odkar je bila v Gorici ustanovljena Trgovska zbornica. To svojo stoletnico misli Zbornica proslaviti s posebno slavnostjo. V ta namen je imenovala poseben odbor. Iz tega vzroka bo letos v Gorici kongres vseh trgovskih zbornic v državi.

Novi razgovori glede obmejneg prometa z Jugoslavijo

Zadnje soboto in nedeljo, 25. in 26. feb., je bila v Gorici posebna jugoslovanska komisija, kateri načeljuje dr. Boris Puc. Ta komisija razpravlja z zastopniki tukajšnje Trgovske zbornice o izboljšanju in razširjenju trgovske pogodbe med Slovenijo in Italijo.

Deželni konzorcij proti tuberkulozi

Pri goriški deželni upravi so pretekli teden zborovali člani goriškega konzorcija. Razpravljali so o razširjenju protijetičnega zavarovanja in o tozadevnem povišanju občinskih prispevkov. Končno so potrdili račune za preteklo leto.

„Glasnik Marije Pomagaj“

Slovenski nizozemski izseljeniški duhovniki so letos začeli izdajati za svoje slov. izseljence litografirani mesečnik na 12. straneh pod gornjim naslovom. List je krasen odsev duhovnega življenja naših tamkajšnjih bratov. Želimo, da bi se list obdržal in še dolgo izvrševal svoje veliko duhovno poslanstvo med rojaki na tujem.

Dr. Miha Krek je govoril v New Yorku

V vrsti predavanj, katere je priredil »Narodni odbor za svobodno Evropo« je nastopil tudi dr. Miha Krek, predsednik Slov. narodnega odbora, in govoril o malih narodih in federalni uniji. Razvil je misel federacije malih evropskih narodov kot nujnost sedanjega časa. Govornik je žel za svoje predavanje veliko pohvale. Predavatelj je posebno lepo vključil v svoja splošna izvajanja sliko slov. naroda in njegove zgodovine do druge svetovne vojne.

Duhovniki pri vojakah

Zvedeli smo, da je veliko število mlajših duhovnikov onstran meje pri vojakah. Iz Istre jih je baje 19. K vojakom so bili poklicani vsi letniki od 1920 do 1936, ki niso še služili. Vsled tega so mnoge župnije prazne ter morajo razni duhovniki maševati

trikrat na nedeljo, dvakrat zjutraj in enkrat zvečer ali popoldne. Duhovniki vojaki bi morali služiti dve leti, upanje pa je, da jim bodo znižali službeni rok na eno leto.

Novi stolni vikar v Gorici

Za začasnega stolnega vikarja v Gorici je bil te dni imenovan preč. g. novomašnik Enio Tuni. Novi gospod je stolniški faran. Čestitamo!

Slov. begunec — zdravnik v Clevelandu

Znani ljubljanski zdravnik dr. Valentin Meršol izvršuje od feb. t. l. svojo zdravniško prakso v Clevelandu. Dr. Meršol je prišel ob koncu leta 1948 v Zedinjene države. Zdravniška komisija za zvezno državo Ohio mu je izredno dovolila, da je položil pred njo izpite, nakar mu je izdala dovoljenje, da sme izvrševati zdravniško prakso v Clevelandu, kjer biva, kot znano, mnogo Slovencev.

Zakaj v Jugoslaviji ni dežnikov?

V Jugoslaviji se vse vrši po načrtu petletnega plana. Sveta birokracija, ki je ta plan izdelovala, je pozabila vnesti vanj tudi izdelavo dežnikov. Zato danes v celi Jugoslaviji ne kupiš nobenega dežnika. Birokracija in plan sta pozabila roditi dežnik.

Konec stavke

ZVU je objavila, da se je stavka industrijskih delavcev končala 20. feb. dopoldne ob 9.30 uri s podpisom sporazuma med zastopniki Zveze industrijcev, Delavske zbornice in Enotnih sindikatov. Tisk je objavil vest, da so sporazum podpisali že ob 5. zjutraj. Toda ob tej uri so dosegli načelni sporazum, podpis dokončnega sporazuma pa se je zakasnil za 4 in pol ure zaradi nepredvidenih tehničnih težav pri nekaterih točkah pogajanj.

Nov dom za begunce

Oddelek ZVU za javne naprave je sklenil nedavno štiri pogodbe za skupni znesek 7.898.880 lir s tržaškimi podjetjem za preureditev trinadstropnega skladišča pri Sv. Soboti v dom beguncev. Preurejena stavba bo služila z že obstoječim zavetiščem na Opčinah kot dom za begunce, ki so nedavno prišli na to področje. Tri prostore, ki jih bo imelo novo zavetišče, bodo priredila štiri tržaška podjetja.

Ob začetku meseca v Gorici

V petek ob 6h sv. maša pred izpostavljenim v stolnici. Zvečer ob 8h postna pridiga na Travniku. V soboto ob 6h sv. maša s premišljevanjem in rožnim vencem v stolnici. Zvečer ob 8h sestane za moše in fante v prostorih Katoliške tiskarne. V nedeljo ob 8h zanje sv. maša pri sv. Ivanu.

Občinske volitve na Koroškem

»Naš tednik« od 22. feb. prinaša članek, v katerem pravi, da se je pričelo sedaj zadnje delo za občinske volitve na Koroškem, ki bodo 12. marca. Po mnogih posvetovanjih in razgovorih so kandidatne liste vložene. Sedaj pri volitvah bo imel vsakdo priložnost, da z volivnim listkom zaupa občino pravim možem. List članek tako-le zaključuje:

Vse zaupnike Krščanske ljudske stranke prosimo in pozivamo, da založijo ves svoj ugled in vse svoje delo za listo KLS ali pa za kompromisno listo, na kateri so tudi zastopani kandidati KLS. Ob tako važnem vprašanju ne sme biti nobene osebne užljivosti, nobenih osebnih interesov, marveč morejo prevladati skupni interesi vse občine in vseh občanov, ker bodo tako tudi najbolj zaščiteni interesi posameznikov. Na delo torej in uspeh ne bo izostal!

Nacionalni šovinizem povsod enak

V članku »Dvojezična šola«, v katerem celovski »Naš tednik« od 22. feb. razpravlja o žalostnem vprašanju: Ali naj šola ubije v sreih naših otrok slovenstvo?, čitamo sledeče značilne zaključne stavke:

»Naval na dvojezične šole na Koroškem pa se časovno tako zelo ujema z navalom italijanskega nacionalizma na slovensko šolstvo v Italiji, da je oboji izraz iste miselnosti, in sicer brezmejnega nacionalnega šovinizma.

Kakor Slovenci v Italiji, tako bomo tudi mi koroški Slovenci branili male ostanke enakopravnosti šoli.«

„Puntar Matjaž“

Goriška Mohorjeva družba ima v zalogi še nekaj izvodov povesti iz turških časov »Puntar Matjaž«, ki se dobijo v Gorici v Katoliški knjigarni in tiskarni, v Trstu pa pri Fortunatu.

Koncert

Slov. prosvetna matica v Trstu je priredila zadnji petek 24. feb. tržaškimi Slovincem izreden užitek: koncert violinista prof. Karla Sancina in pianistke prof. Mirce Sancinove. Koncert se je vršil v društvenih prostorih v ulici Machiavelli in je prav lepo uspel.

„Katoliški glas“ v vsako slovensko družino!

Odgovorni urednik: Stanko Stanič
Tiska tiskarna Budin v Gorici

Dopisi

Šmaver

Na Valentinovo nedeljo popoldne so ob prekrasem vremenu tisoči meščanov in okoličanov prihiteli k

naši cerkvi, kjer so kar na prostem prisostvovali pridigi in blagoslovu. Prav lepo je ob tej priliki prepeval domači moški zbor. Novost v cerkvi je elektrika in prav kmalu se vrnejo še zvonovi. Takrat se spet oglasimo.

Novice

Slovenske postne pridige v Gorici

Sedaj v postnem času je vsak petek ob 8. zvečer v cerkvi sv. Ignacija v Gorici postna pridiga za Slovence. Letošnji postni govornik je preč. g. dr. Kazimir Humar. Vljudno vabimo vse rojake k tem pridigam.

Roparski umor slov. bogoslovca v Nemčiji

Eden izmed številnih slovenskih beguncev v Nemčiji je bil tudi bogoslovec Anton Hočevar iz vasi Lese pri Krki. Gimnazijo je dokončal v Ljubljani. Po dolgem bivanju v raznih taboriščih v Italiji in Nemčiji je pred tremi leti stopil v bogoslovje v Koernigssteinu v Nemčiji. Med

počitnicami je delal kot težak pri zidarjih, da si je zaslužil vzdrževalnino v semenišču. Letošnje božične počitnice je mislil preživeti pri prijateljih v Koelnu. Dne 17. decembra je tu postal žrtev roparskega napada. Pokopali so ga v Koelnu dne 23. 12. 1949. R. i. p.

Apostolski administratorji onkray železne zaves

Za one dele naših primorskih škofij, kateri so po mirovni pogodbi pripadli Jugoslaviji, so bili početkom določeni sledeči administratorji: msgr. Toroš za Poreč, msgr. Nežič za Trst, msgr. Jamnik za Reko in msgr. Močnik za Gorico. Msgr. Močnika so že prve dni Jugoslovani izgnali, msgr. Jamnik je pa zadnje

gledal predsednika s svojimi odsotnimi očmi.

»Torej glejte,« je začel z medlim glasom, »jaz sem izdajalec in sem falot. To je logično, zakaj prav zato, ker sem falot, sem izdajalec. Torej, glejte! Gospod predsednik, moram reči, da sem vedno vse izdajal in da sem se vedno vsem prodajal. Prodajal sem se vsem tistim, ki so me hoteli kupiti in tistim, ki me niso mogli kupiti, sem se prodajal za stonj.«

Predsednik se je obrnil k prisedniku na desni in polglasno rekel:

»Se vam ne zdi, da nekoliko pretirava?«

»Tepec je, gospod predsednik,« je odvrnil desni prisednik.

»Da, tako je,« je povzel predsednik z zadoščenjem, »prav tako je. Tepec mora biti.«

»Gospod predsednik,« je hotel nadaljevati izdajalec.

»Obrnite se na porotnike,« je rekel predsednik.

»Gospodje porotniki,« je rekel izdajalec vljudno, ne da bi odmaknil pogled od predsednika.

»Moram povedati še to, kar se tiče mojega izdajanja: ne morem povedati v svoje opravičilo niti tega, da bi kaj zaslužil. Nasprotno, niti govora ni o zaslužku in to samo zato, ker se tak falot kot sem jaz, vedno prodaja za nič.«

Tedaj se je nenadoma zalesketala iskrica življenja v njegovih očeh in povzel je:

»Navsezadnje se dobro prodajajo samo tisti, ki niso falotje. Toda ti, gospodje, se prodajajo za daljšo dobo in z dostojanstvom.«

Predsednik je namršil obrvi. »O,« daljujete se od svojega argumenta,« je rekel odrezano.

»Da, gospod predsednik,« je odgovoril izdajalec in njegov pogled je bil znova prazen.

»Obrnite se k porotnikom,« ga je prijazno opomnil predsednik.

»Gospodje porotniki,« je povzel

izdajalec, ne da bi nehal strmeti s svojim brezizraznim pogledom v predsednika, »moram povedati še to, da nisem izdajalec po prepričanju, zakaj pokvarjenec kot sem jaz, ne more imeti prepričanja. Torej, glejte, izdajal sem zato, ker imam to v krvi. Pri nas, v naši družini, prehaja izdajalstvo od očeta na sina, Vsi vedno izdajamo. In naj še to povem, da sem zares zadovoljen, ker nimam otrok. Tako za menoj ne bo več izdajalcev in naša domovina se bo končno oddahnila.«

»Izdajalec,« ga prekine predsednik z ganjenim glasom, »To kar ste sedaj povedali, vam je lahko samo v čast.«

Občinstvo je zadrževalo dihanje. Javni tožilec je vstal.

»Gospod predsednik, smem izdajalec še nekaj vprašati?«

»Prosim,« je odvrnil predsednik.

Javni tožilec se je odkasljajal.

»Izdajalec,« je rekel, »naštejte gospod porotnikom imena svojih sokrivcev izdajalcev.«

»Svojih sokrivcev?« se je začudil izdajalec.

»Da,« je rekel tožilec z grobim glasom, »da, vaših sokrivcev.«

»Ah, da!« je naglo dejal izdajalec, »pozabil sem nanje.«

In pričel je brskati po svojih žepih. Naposled je privlekel iz telovnika košček papirja, ki je bil preganjen na štiri dele, ga razgrnil in se pripravil čitati.

»To so torej bili, gospod javni tožilec, to je bil neki Montardin Dupret Poütol...«

»Pontal,« je popravil tožilec.

»Pontal,« je nadaljeval izdajalec, »Merimont, Salmeüse, Contard...«

»Coütard,« je znova popravil tožilec z nekoliko vznemirjenim glasom.

»Coütard,« je povzel izdajalec.

»Dämenier, Richer...«

Tožilec je dvignil roko, ter ga preskinil.

»Ti izdajalci, gospod predsednik, so bili vsi justificirani; in to o pra-

vem času, potem ko so vse priznali. Toda, ker proti njim ni bilo nobene dokaza, niti prič, ni indiferentno očem pravice, da imamo tu naš svoj način objektivno potrditev njihovega izdajstva.

»Gospod javni tožilec,« je rekel predsednik, »ta pomislek vam je v čast.«

»Izdajalec,« je rekel tožilec, »na daljjujte!«

»Kje sem ostal?« je vprašal izdajalec.

»Pri Richerju.«

»Ah,« je rekel izdajalec, »pri Richerju. Torej tu smo. Richer, Milcherju, Bredot, Moütainz...«

»Montanec,« je popravil nestrpno tožilec.

»Montanec,« je povzel izdajalec. Dvignil je košček papirja prav pred oči.

»Moram reči,« je dodal potem opravičujoč se, »da je tukaj slabo zapisano.«

(Nadaljevanje)